

IWASEN ISHA

ORNGEREN:
WATSON GOODMAN

KAGBILIN, RA U TEEN GA

IWASEN I SHA'

“Iwasen I Sha” ka mtsough u avur a ken Bibilo sha atôakaa ken ajiir wue wue ken Bibilo mna jighjigh mer kwaghôrun u a hembe doon sha mkaanen ma Aôndo yô ka Bibilo.

Kpen u sha uhar la mkaanem ma Aôndo ma va sha man ma wasen asema a imura man ijen iker a sha aci u perapera yô. Shie u ôr ka nana gema shima nana undu asorabo anan, nana yila Yesu ken shima inan man shi nana na jighjigh ken shima inan er Yesu ka or yiman yô, Ter ngu a ande iyol na hen anan man ana msaanyo man bem ken shima, ornan jighjigh la. Mo yô ka ken 1937 yange mzua a ikav ne ye man mkera pav mzough wam a Ter ga zan zan nyian. Mngu kaan awe mer wa iyol you sha ikev na er ka oryiman man terugh hegen, aluer wea vande eren nahan ga yô.

—Watson Goodman

DOOSHIMA U AÔNDO

1

Mbaromanu 5:8

Kpa Aôndo tese se dooshima Na sha ku u Kristu A kpe sha ci wase er se lu mbaasorabo her la.

Yohane 13:1

Tsô er iyange i iniongo i Paseka lu a kuma ga la er Yesu fa shighe Na kuma u Una due shin tar ne, Una yem hen Ter yô, er ior Nav mba ve lu shin tar ne ve doo Un ishima yô, ve doo Un ishima zan zan ar sha mkur je.

Mpase 1:5

Man shi hen Yesu Kristu, Or-shiada u jighjigh, ka Waniunda u ken mbakpenev man ka Tor u tamen sha utor mba sha won kpa. Un u se doo Un ishima man

A sagh se A due a vese ken asorabo ase kera sha awambe a Na.

Yohane 3:16

Gadla tar ne doo Aôndo ishima je, nahan A na Wan Na u môm môm la sha er anti or u nan ne Un jighjigh yô, nana de timin ga kpa nana zua a uma u tsôron.

Yeremia 31:3

TER ande her a mo ken ica je, kaa er: Een, u doom ishima sha dooshima u tsôron je, ka sha ci u naham M udugh we sha erdoo ye.

Yohane 15:13

Or ngu a dooshima u a hembe ngun ga, je u or nana gbihi uma u nan sha ci u akar a nan.

1 Timoteu 3:16

Mimi je, kwaghmyer u a lu sha mcivir u se civir Aôndo la, vese tsô. I pase Un ken iyol i or ken igbar, i na Un ishô ken Jijingi, mbatyomov mba Shaav nenge a Na, i pase kwagh Na ken atôat- yev, i na Un jighjigh sha won, i yem a Na sha ken iengem.

Yohane 14:9, 10

Yesu, kaa a na er; M ngu a ven ayange ngee, nahan kpaa, we Filibu, u fam gaa? U nan nenge a Mo yô, nan nenge a Ter je ve; man er nan u kaan wer: Tese se Tere? U na jighjigh er Mo M lu ken Ter, Ter kpaa A lu ken a Mo gaa? Mkaanem ma M er ne ne, M er ma

ka sha tahav Av ga kpa ka Ter u A lu ken Mo la, A eren ityom Na ye.

Mateu 1:22, 23

Akaa ne cii er sha u kwagh u Ter ôr sha ikev i profeti la, a kure sha mi vough, er: Iniunkwase ia wa iyav, ia mar wan u nomso; á yila Un iti er Emanuel, inja na yô er, Aôndo ngu a vese.

Sha hiihii je Imo lu; Imo la lu vea Aôndo, man Imo la lu Aôndo je. . . . Man Imo la hingir or je, va tema her a vese, se kenger icivir Na, icivir la lu er ka i Wan u môm môm u Ter nahan, mgbough a mrumun u sha mhôn man mimi kpaa. —Yohane 1:1 man 14

Hanma or u nan pase er Yesu ka Wan u Aôndo yô, Aôndo tema ken a nan, nan di kpaa ken Aôndo nahan je. —1 Yohane 4:15

Mbakolose 2:9

Gadia ka ken a Na man m-iv u Aôndo cii a tem ken iyol je ye.

Gadia i mar se Wan i na se Wan u nomso; tarkuran ngu sha vande Nagh; mba yer iti Na er: Orwasenmhen u Kpilighyol, Aôndo u Ageegh, Ter u Tsôron, Wantor u Bem. —Yesaia 9:6

Luka 1:35

Ortyom la gema kaa a na er: Icighan Jijingi Una sen sha a we, man agee a Uhembansha la kpaa aa kase u; ka sha ci u nahan man

Un u á mar Un la á yilan Un er Icighanwan u Aôndo ye.

Tsô ngur ôron kwagh nahan ave je yô, ibeenegh ki iwangeregh va gba mure sha a ve; tsô imo due ken ibeenegh kira, kaa er: Ngun ka Wan Wam u ishima ishima, u ishima i doom a Na yum yô; unghan nen Un. —Mateu 17:5

Yohane 9:35-37

Yesu unghwa er ve dugh un kera yô; tsô va zough a na yô, A kaa a Na er: U na Wan u or jighjigh kpa? A gema a kaa er: Un ka ana, Tere, sha u m na Un jighjigh? Yesu kaa a na er: U vande nengen a Na, shi ka Un je A lu ôron kwagh a we ne.

A kaa a ve er: Ne, ka shin ne lu ye; Mo yô, ka Sha M dugh ye; ne mba shin tar ne; Mo yô, M ngu u shin tar ne ga. —Yohane 8:23

Yohane 11:25

Yesu kaa a na er: Mo M ngu mnder man uma kpa; or u nana nam jighjigh yô, shin nana kpe kpa, nana lu uma.

Yohane 13:13

Ne mba yerem ner: Ortesen man Ter kpa; ne mba kaan sha mi, gadia kape M lu la.

Er M lu shin tar yô, M ngu iwanger i tar je. —Yohane 9:5

Yohane 6:35

Yesu kaa a ve er: Mo M ngu kwaghyan u uma; or u nana va her

a Mo yô, ijen ia kera kôr nan mayange ga; man shi or u nana nam jighjigh yô, imura kpa ia kera kôr nan mayange ga.

Yohane 8:58

Yesu kaa a ve er: Mimi mimi je, M kaan ne ne, er i lu a mar Aberaham ga je, tsô Mo M lu.

Nahan Yesu shi kaa er: Mimi mimi je, M kaan ne ne, Mo M ngu hunda u iyôngo. —Yohane 10:7

Yohane 4:25, 26

Kwase la kaa a Na er: M fa Mesiya ngu van u i yer Un er Kristu la, zum u Un Una va va yô, Una pase se akaa cii. Yesu kaa a na er: Mo u M we kwagh a we ne, ka Mò Un je ne.

Luka 5:5, 6

Kpa Shimon gema kaa er: Tere, se tsa keren kaka sha ican, kpa se zua a ma kwagh ga; kpa sha imo You yô, me haa ukper. Mba eren nahan yô, ve kôr ikpelaishu i vesen je, ukper vev gba anden.

Mateu 8:14, 15

Tsô Yesu nyer ken ya u Peteru yô, A nenge ngôkem u Peteru lu yaven a angev mbu iyolhian. A kôr un sha uwe, tsô iyolhian la de un; nahan a mough sha, a gba gilim sha ci Na.

Mateu 14:19-21

A yôô er, ikperlaior i haa inya sha adeghatoho. Tsô A tôô ubredi utaan man ishu ihiar la, kenden

ashe sha yô, A sugh, maa A coon ubredi mbara A na mbahenen, mbahenen gema na ikpelaior. Ve cii ve ya, kuma ve; ve kohol avur a a shi yô, iv akese pue kar ahar. Mba ve ya yô, nomso lu er dubu utaan nahan, i wa kasev kua mbayev ker ga.

Mateu 20:30 man 34

Mbaapirashe uhar tema hen kpegbenda. Tsô er ve ungwa er Yesu lu karen yô, ve genger amo, ve kaa er: Zungwe se mhôônom, Tere, Wan u Davidi!... Er mhôônom kôr Yesu a ve kpishi yô, A bende ve ave sha ashe; fese nahan ve gba nengen kera, ve dondo sha a Na.

6 YESU KRISTU GBA TAR NE, NGU TER KPAA

Mbaheberu 1:2

Aôndo... kpa ken ayange a masetyô ne yô, A ôr kwagh a vese sha Wan Na u A ver Un dyako sha akaa cii, ka sha a Na kpaa A er tar cii ye.

Mbaromanu 14:9

Ka sha ci u nahan man Kristu kpaa A kpe shi A lu uma ye, ka sha u Una lu Ter u mbakpenev man mbaumav kpaa.

Mbakolose 1:16

Gadia ka ken a Na man i gbe akaa cii ye, a a lu Sha, man a a lu shin tar kpaa, a i nengen a mi la kua a i nengen a mi ga la kpaa, shin a lu mkônom ma torom, shin a lu tor u yan shin a lu mbatarev;

shin a lu tahav. Akaa ne cii ka sha a Na i gbe a ye shi ka sha ci Na kpaa.

1 Mbakorinte 1:9

Aôndo ka u jighjigh, A yila ne u lun ken mzough vea Wan Na Yesu Kristu Ter wase.

Aerenakaa 2:36

Nahan ya u Iserael cii a fa dedoo er: Yesu u ne mande Un sha terankon la, ka Un je Aôndo A gem Un A hingir Ter man Kristu kpaa ye.

Yohane 1:3

Akaa ci ca cii ka sha a Na i er a ye; akaa a i er la cii, i gba eren ma kwagh môm ga saa sha a Na.

YESU KA ORJIR U IOR CII

7

Mbaromanu 14:10

Kpa we yô, ka nyi u ne anmg-bian ibo? Shin ka nyi u laha anmg-bian wouwe? Gadia se cii sé va tile sha ikônough ki ijirigh ki Aôndo.

Mateu 25:32

A kohol akuraior cii sha ishhigh Nagh, Una pav ve kposo er orku-ranilev ka nan pav iyôngo a ivo nahan.

Yohane 5:22

Gadia Ter kpaa er ma or ijir ga, kpa ijirôron cii A na sha ikev i Wan.

Mbaromanu 2:16

Ka sha iyange i Aôndo Una ôr akaa a myer a ken ior la ijir ken Yesu Kristu sha ivangeli yam.

2 Timoteu 4:1

M ngu wan we kwagh sha ishhigh ki Aôndo man Kristu Yesu u Una va ôr mbaumav man mbak-penev ijir la, sha m-ande Na man tartor Na la.

Aerenakaa 10:42

Shi A wa se kwagh er se ôr nongoior la kwaghaôndo, shi se pase kpaa er: Ngun ka u Aôndo ver Un Orjir u mbaumav man mbakpenev je ne.

Luka 3:17

Tser ngu sha uwegh Nagh, Una ese vande Na tsembelee, Una kohol uwua Na Una za ombo sha una Na; kpa akoo yô, Una nande sha usu u pirin mayange ga.

8 MYOM KA KEN YESU TSEEGH A LU YE

Yohane 10:9

Mo M ngu hunda; aluer anti or nana nyôr her a Mo yô, á yima nan; nana nyôron, nana duen nana zuan a ijiir i yan toho.

Yohane 14:6

Yesu kaa a na er: Mo M ngu gbenda man mimi man uma kpaa. Ma or gbe van hen Terem ga, saa nana kar her a Mo.

Mbaheberu 5:9

Er A hingir vough yô, A hingir itine i myom u tsôron sha ci u mba ve ongo imo Na la cii.

Mbaheberu 7:25

Nahan yô, mba ve lu van hen Aôndo ve karen hen Na yô, Un fatyô u yiman ve been cii, gadia

ngu lun uma gbem sha u Una er msen sha ci ve yô.

Ka nahan man M kaa a ven Mer: Né kpe ken isholibo yen ye; gadia aluer ne na jighjigh ner, Mo M ngu Un ga yô, né kpe ken asorabo a en. —Yohane 8:24

Aerenakaa 4:12

Man shi myom ngu ken ma or ugen kpaa ga; gadia ma iti igen i i ne ior i á yima se a mi keng yô, ngi sha won kpaa ga.

Mbaromanu 3:23, 24

Gadia ior ca ca ve er isholibo nahan kera mba a iengem i Aôndo ga. Nahan mba ne ve ishô iwua sha mrumun u sha mhôn Na, sha mpaa u a lu ken Kristu Yesu la.

MYOM KA KEN HEN YESU TSEEGH A LU YE 9

Ne sugh Ter u A na ne kuma u lun a kwar ken dyako u uicighan-mbaivorov ken iwanger. A yima se A due a vese ken tahav mbu imev kera A nyôr a vese ken tartor u Wan Na u doon ishima. Ka ken a Na man se lu a mpaa ye, ka mde u asorabo je la. —Mbakolose 1:12-14

Luka 19:10

Gadia Wan u or va sha u keren man u yiman kwagh u a saa yô.

1 Mbakorinte 1:30

Kpa ka Un A ne ne lu ken Kristu Yesu ye, Un u Aôndo gema Un A hingir se mfe man perapera man mtsegh man mpaa kpaa.

U A ne iyol Na sha ci wase sha u Una paa se sha hanma ifer cii man

shi Una wanger nongoior sha ci Na iyol Na, mba asema a tsee ve u eren akaa a dedoo. —Titu 2:14

Mpase 5:9

Ve wa icam i he ve kaa er: We, U kuma u ngohol ruamabera la, bug-hun akav a na, gadia i sôngo U man U yam Aôndo ior sha awambe a Ou ken hanma nongo man hanma zwa man hanma nongoior man hanma ikurior.

Kpa er shighe va kuma vough yô, Aôndo tindi Wan Na, kwase va mar Un, i mar Un sha ikev i tindi, sha u Una paa mba ve lu sha ikev i tindi, sha u se zua a mrumun u i rumun se se lu ônov la. —Mbagalatia 4:4, 5

10 INJÔ IKIMBIN I SHA AWAMBE A KRISTU

Mbaromanu 5:9

Nahan hegen yô er i ne se ishô sha awambe Na yô, Una hembra yiman se sha iyugh cii.

Mbaefese 1:7

Ken a Na yô, se mba a mpaa u sha awambe Na man shi mde u gbev mbu nôngon sha mrumun Na u sha mhôn u ngeen yum la.

1 Yohane 1:7

Kpa aluer se zenden ken iwanger er Un A lu ken iwanger nahan yô, sé zua ayol a ase, man awambe a Yesu Wan Na nga wanger se sha asorabo cii.

1 Peteru 1:18, 19

Gadia ne fa i paa ne sha mlu wen u gbilinigh u ne ngohol hen

uter la; lu sha akaa a saan ishe, er azurfa shin zenaria nahan, ga, kpa lu sha awambe a injaa a Kristu er ka a waniyôngo u lun a acôghor iyol ga, a ihogholough kpaa ga nahan.

Mateu 26:28

Gadia ka awambe Am a ikuryan je ne, a i hee a sha ci u ior kpishi sha u den asorabo.

Mbaheberu 9:14

Man hira awambe a Kristu, Un u A na Aôndo nagh ku lun a ihogholough mape ga, sha iyol Na sha Jijingi u tsôron, aa kera wanger imo i ken asema a en sha aeren a a lu kpenegh la, sha u eren Aôndo u uma tom ga yee?

MYOM KA SHA JIGHJIGH UNAN KEN KRISTU 11

Mbaefese 2:8, 9

Gadia ka sha mrumun u sha mhôn i yima ne ye, sha jighjigh u nan. Man kwagh ne yô, ka her a ven a dugh ga, ka iwua i Aôndo. Ka sha tom u eren ga, sha er ma or nana de te ihagh ga.

Mbaromanu 5:1

Nahan yô, er i ne se ishô sha jighjigh u nan yô, se mba bem bem a Aôndo sha Ter wase Yesu Kristu.

Mbagalatia 5:6

Gadia ken Kristu Yesu yô, icôngo kera ngi a ma inja ga shin ipusu kpa ga, saa di jighjigh u nan u a eren tom sha dooshima yô.

1 Yohane 5:4

Gadia hanma kwagh u Aôndo A mar yô, hembe tar; man mhembe shon u a hembe tar yô, ka un ne; ka jighjigh wase u nan.

Yohane 20:31

Kpa mban yô, i nger ve sha er ne na jighjigh er Yesu A lu Kristu, Wan u Aôndo je yô; er ne zua a uma ken iti Na er ne ne jighjigh yô.

Yohane 6:28, 29

Tsô ve kaa a Na er: Nahan, sé er nyi ve á lu ityom i Aôndo se erene? Yesu gema kaa a ve er: Tom u Aôndo yô, ka u ne: Ka u ne na Un u A tindi Un la jighjigh.

Upasalmi 103:11

Gadia er Sha a gbe ca a kar tar sha nahan, kape erdoo Na kpa a kehe a mba ve cie Un la.

Upasalmi 103:17

Kpa erdoo u TER yô, ngu sha mba ve cie Un hii sha uicôron-mbaashighev zan zan gbem sha won; perapera Na kpa ngu zan zan sha ônov mba ônov je.

Mika 7:18

Ka an nan lu Aôndo er We nahan, u U deen iferkwagh man U deen atindi a peren a asande a dyako Wou a a shi her laa? Ishima i nyoon We gbem ga, sha ci u erdoo doo U.

Upasalmi 108:4

Gadia erdoo Wou vese, kar Usha je, mimi Wou kpa ar sha ikwavaôndo je.

Ukwelegh 3:22, 23

Ka sha erdoo u TER man i tim se ga ye, sha ci u mhôônom Nam ma zungwen ma been mayange ga, ve mba hegh hanma sev; jigh-jigh Wou gba ikôr.

Titu 3:5

A yima se, lu sha aeren a ase a perapera ga, kpa lu sha mhôônom ma zungwen Nam iyol Na lu sha m-ee u i ôô se sha mmarr u he, man sha mgem u he u sha Icighan Jijingi.

Ne mba imura i ker ne cii, va nen, hen mnger, kua u nan lu a inyaregh je ga kpa; va nen, va yam nen, ya nen, een, va nen, va yam nen wain kua atumbabua, á lu sha inyar ga, man sha ishe i wan kpa ga.
—Yesaia 55:1

Yohane 7:37

Sha iyange i masetyô la, lu zegeyange u iniongo je la, Yesu tile sha, genger imo kaa er: Alier imura ia kôr hanma or yô, nana va her a Mo, nana va ma.

Mpase 22:17

Jijingi man kwasehe mba kaan er: Va! Or u nan lu unghan kpa nana kaa er: Va! Or u imura i ker nan yô, nana va. Or u i sar nan

kpa, nana va, nana va ngohol mngerem ma umam gbilin.

Mateu 11:28

Va nen her a Mo, ne mba i ver ne iyol cii, ikav mbi yoho ne kpa, Mo Me na ne mmem.

Va nen ase, sé hen nen kwagh imôngo, kape TER A kaa ne; shin er asorabo a en a nyian bong, nahan kpa aa kungu er awombo nahan; shin er a nyian er kpagh nahan kpa aa kungu er mou nahan.
—Yesaia 1:18

Genese 7:1

Shi TER kaa a Noa er: We a ya wou cii, nyôr nen ken tso; gadia ka we, M nenge u lu orperapera sha ishig Yagh ken kov ne ye.

14 KA IOR CII VE LU ONOV MBA AONDO GA

Mbafilipi 2:15

Sha er né lu a acôghor a wan iyol ga, né lu wang, né lu ônov mba Aôndo mba ve lu a ahuar iyol ga yô, ker atô u kov u lun kpe u geseghee ne.

1 Yohane 3:10

Ka sha kwagh ne man i pase ônov mba Aôndo a ônov mba diabololo ye; hanma or u nan eren perapera ga yô, nan due hen Aôndo ga, man shi u anmgbian u nan a doo nan ishima ga la kpa.

2 Mbakorinte 6:17, 18

Nahan yô, due nen ken atô ve kera, lu nen kposo, kape Ter A kaa la, kwagh u hôngorough kpa,

de benden nen ave ga. Nahan Mc Me rumun ne, Me lu Ter wen, ne di né lum ônov mba nomso man ônov mba kasev, kape Ter Uhembanagee, A kaa la.

Yohane 1:12

Kpa mba ve rumun Un la yô, ve cii A na ve tahav mbu vea hingir ônov mba Aôndo, ka mba ve ne iti Na jighjigh je la.

Mbaromanu 8:14, 15

Ve mba Jijingi u Aôndo A hemen ve la cii, ka ônov mba Aôndo je la. Gadia ne ngohol jijingi u kpan u né shi né cia kwagh ga kpa ne ngohol jijingi u mlu u wan, ka sha mi je se yer ser Aba, Tere, ye.

KWAGHÔRUN U AÔNDO SHA MSORUM MA TAVER

15

Yesaia 5:11

Kwagh á tser mba ve moughon pepe sha u zendan msôrom ma yuwan ityô, mba ve tema tugh zan zan wain nzughul a ve la!

De kenger wain zum u a nyian la ga, er a tese iengem na shin iyongo, zum u una senen liemenee; ken masetyô yô, ka a nyuma er iyô yô. —Anzaakaa 23:31, 32

Mbagalatia 5:19-21

Gadia aeren a iyolough nga ken igbar je, ka idya man hôngor man ijimba i eren, man u civir akombo man ahir a eren man ihom i kôron man iyongo i keren man iwuhe man ishima i nyoon man u wan

iyol you iko tseegh, man u hendan akaa, man mbampav, man mtôm man ihundugh ki msôrough man ugurgurmbaakaav kua ambaakaa ne cii. M ngu wan ne kwagh er m vande wan ne kwagh mer, mba ve eren ambaakaa ne yô, vea ya dyako u tartor u Aôndo ga.

Se zenden nen sha inja, i lu sha inja i atetan, i de lu sha iniongo i msôr shin msôrom ma hunden ga, i de lu sha idya shin ijimba i eren ga, i de lu sha iyongo shin iwuhe i eren kpa ga. Kpa haa nen Ter Yesu Kristu iyol, de veren nen iyol ian sha u i kende asaren a i la ga. —Mbaromanu 13:13, 14

Mateu 22:37, 38

Yesu kaa a na er: Ter Aôndo wou A doo u ishima a ishima you cii man a uma wou cii man a mfe wou cii. Ngun ka tindi u tamen man ka u hiihii kpaa.

Marku 10:17-22

Dugh ngur yemen sha gbenda yô, orgen va ayem, va gure inya sha ishighigh Nagh, pine Un er: Ortesen u dedoo, me er nan man me zua a uma u tsôrono? Yesu kaa a na er: Er nan man u yerem wer Or u dedoo? Or u dedoo ngu ga, saa Aôndo tseegh. U fa atindi kaa er: De woo or ga; de eren idya ga; de iin ga; de we or aie iyol ga; de tsughun or ga; civir teru man

ngôu. Kpa a gema a kaa a Na er: Ortesen, m kura angan cii er m lu iyev je. Yesu gem kenger un yô, a doo Un ishima, a kaa a na er: Kwagh shi u môm tsô; za, za tôô akaa a u lu a mi la cii, tee, na mbaatsanev, nahan wea lu a kwagh u injaa Sha; yô, va dondo sha a Mo. Kpa iyol kpe un sha mkaanem mara, a yem a ishima i vihin, gadia lu a inyaregh kpishi.

Anzaakaa 16:3 man 25

Wa TER aeren a ou cii sha ikev, yô, mbaawashima ou kpaa vea kure sha mi vough... Gbenda ugen sha mnenge u or yô, ka u lu vough, kpa mkur u u yô, ka igbenda i kuugh je.

Yakobu 1:22

Hingir nen mbaeren a er sha kwaghôron la, i de lu mbaungwan a ungwa tseegh, tsughun ayol a en ga.

Mbagalatia 6:3

Aluer ma or nana hen er nan ngu ma kwagh kpa nan gba kwagh ga yô, nan ngu tsughun iyol i nan.

1 Mbakorinte 6:9, 10

Ne kera fa er mbaaferev vea ya dyako u tartor u Aôndo ga zee? I de tsughun ne ga, mbadyarev shin mbasôronakombo shin mbavihin ivaa sha idya shin nomso mba ve yaven a ayol a ve shin mbaiv shin

mbahuav shin mbahundenmsôrom shin mbautyuhwanev shin mbanumungbenda kpaa, vea ya dyako u tartor u Aôndo je ga.

Mbaefese 5:6

Ma or nana de kera bumen ne sha akaaôron a gbilinigh ga. Ka sha ci u akaa angan ne man iyugh i Aôndo i lu van sha ônov mba ihembeato ye.

1 Yohane 3:7, 8

Mbayev av, ma or nana de tsumen a ven ga. Or u nan eren perapera yô, nan ngu u perapera je er Un A lu u perapera nahan. Or u nan eren isholibo yô, ka ken diabololo nan dugh ye, gadia diabololo lu eren isholibo sha hiihii je.

Mbaromanu 5:12

Nahan yô er isholibo nyôr shin tar sha or môm, man ku gema va sha ci u isholibo yô, nahan ku va sha ior cii sha ci u ve cii ve er isholibo yô.

Zum u isharen ka i jile iyol kera yô, io gema i mar isholibo. Isholibo di ia va vese yô i gema i dugh ku.
—Yakobu 1:15

Mbaromanu 8:6

Ishimaveren i iyolough yô ka ku, kpa ishimaveren i jijingi ka uma man bem.

Esekiel 18:20

Or u nan er isholibo yô, ka nan nana kpe ye; wan una ya ican sha ci u ibo i ter na ga, man ter di kpa

una ya ican sha ci u ibo i wan na ga; perapera u ormimi una lu sha a nan, man ifer i or u bo di kpa ia hide sha ityough ki nan.

Kpa ka u i saan se iyol keng, se ember, gadia anngôu ne lu kpe, a shi a hingir uma; a saa, i shi i zua a na kpa.
—Luka 15:32

Anzaakaa 11:19

Or u nan taver ishima sha perapera, nana lu uma; or u nan zende ifer ityô yô ka ku u nan nan keren ye.

Mbaromanu 6:21

Shighe la lu nyi injar ne zua a mini? Lu akaa a kunya u ker ne sha mi hegen ne. Man mkur u akaa angara yô, ka ku je.

Luka 7:14, 15

Tsô A kporom, A bende gambe la. Mbatôôn mbara tile; tsô A kaa er: Wanye kwaor, M ngu kaan a we Mer: Mough sha! Orkpen la mough, tema sha, gba ôron kwagh.

Er akaa ne nahan yô, A yila genger genger er: Lasaru, due ken won! Tsô un u a kpe la due a ikan-genev sha ave man shin angahar shi i kange un ishig sha adikpo. Yesu kaa a ve er: Sagh nen un, a yem. —Yohane 11:43, 44

Yohane 10:17, 18

Ka sha ci u nahan M doo Ter ishima ye, sha ci u M ne uma Wam, sha u Me shi Me ngohol un

kpa a yô. Ma or kpa a nan ngu ngohol Mo un ga, kpa ka Mo iyol Yam je M lu nan un ye. M ngu a tahav mbu Me na un, M ngu a tahav mbu Me shi Me ngohol un kpa a. Tindi ne M ngohol un hen Terem.

1 Mbakorinte 15:25, 26

Gadia ka u Una ya tor keng, zan zan Una gema mbaihomov Nav cii, vea lu shin angahar a Na. Orihom u masetyô u á tim un kera yô, ka ku.

Mpase 1:18

Shi M ngu uma; lu M kpe, kpa nenge, shi M ngu uma gbem sha won, man M ngu a ishindan i kuugh man i Hade kpa a.

Duteronomi 5:7-21

De lu a mbaaôndo mbagenev ga saa Mo.

De gbe eev ga, shin ma kwagh u a bee kwagh u a lu sha kwavaôndo shin u a lu shin inya, shin u a lu shin mngerem ma shin mkur u inyaagh kpaa ga; de gur ve inya ga, man shi de civir ve kpaa ga . . . .

De teren iti i TER, Aôndo wou, dang ga; gadia or u nan teren iti i TER dang dang yô, Una na nan ishô mayange ga.

Waan iyange i memen iko sha er u tseghan i yô, er TER, Aôndo wou, A kaa u nahan. Ayange

ataratar er tom man shi akaa ou cii. . . .

Civir teru man ngôu er TER, Aôndo wou, A kaa u nahan . . . .

De woo or ga.

Man shi de eren idya ga.

Man shi de iin ga.

Man shi de we or u wan ndor a we aie iyol ga.

Man shi di tem kwase u or u wan ndor a we ga; man shi de tem ya u or u wan ndor a we ga, shin sule u nan, shin or u shiren nan tom, shin kwase u eren nan tom, shin bua u nan, shin jaki i nan, hanma kwagh u a lu u or u wan ndor a we kpaa, de tem ga.

Yobu 34:21, 22

Gadia ashe Na nga sha igbenda i or; ngu nengen ijende i nan cii kpaa. Man ime ngi ga, mure u kuugh kpaa ga, hen ape mbaerenifer vea fatyô u yeren la.

Upasalmi 139:8 man 12

Aluer mea kôndo mea yem Sha je kpaa, U ngu shami, man aluer mea tar gambe shin Sheol kpaa, nenge, U ngu shimi; . . . yô, ime je kpaa, ngi yeren We kwagh ga, tugh ka mbu wanger er atetan nahan, ime man iwanger ka U kwagh môm tsô.

Yeremia 23:24

Ma or nana fatyô u za yeren ken ajiir a ken iuv je er Mo Me nenge a

nan ga yôô? Kape TER A kaa ne. M iv Sha man tar gaa? Kape TER A kaa ne.

Anzaakaa 15:3

Ashe a TER nga sha hanma ijiir, nga kor mbavihinkwagh kua mba-mimi.

Luka 8:17

Gadia ma kwagh ngu myer u á de duen a mi ken igbar ga; shin ken iuv u á de fan un, una due ken igbar kpaa ga.

Mbaheberu 4:13

Ma kwagh u i gbe sha won kpaa ngu myer sha ishig Nagh ga, akaa cii nga gbar gbar, i tar a tar a kpaa sha ashe a Wen u kwagh a zough se a Na la.

22 M TSAHA U TSÔRUN U MBA VENDAN AÔNDO

Upasalmi 9:17

Mbaaferev vea hide shin Sheol, ka atôatyev cii a Aôndo A hungul a je la.

Mateu 25:46

Mbara vea kar vea yem ken mtsaha u tsôron; kpa mbapera-pera yô, vea nyôr ken uma u tsôron.

Mpase 20:15

Man aluer i nenge i nger or ken ruamabera u uma la ga yô, i kende nan ken berusu je.

Mateu 13:41, 42

Wan u or Una tindi mbatyomov Nav, man atôakaa a nan gbev mbu nôngon ci ca, man mbaven-danatindi kpaa vea kura ve ken

tartor Na kera, vea haa ken ig-yamusu; keregh la mlíam maa lu kua anyi a yan.

2 Peteru 3:7

Kpa Usha mba ve lu hegen kua tar cii, ka sha imo la i môm i môm man i ver shi i kuran ve sha ci u usu, zan zan á va kuma sha iyange i ijirigh man mtim u mba ve vende Aôndo la ye.

Mateu 18:8

Man aluer uwegh ough shin nguhar wou vea na u gbev mbu nôngon yô, tôndo ve, ta kera; u ú nyôr ken uma a iwan shin msombo yô, ka u guda a u ma u lu a ave ahar shin angahar ahar, ma i gbihi u ken icôronusu la.

Aerenakaa 17:31

Gadia A ver iyange i Una ôr tar cii ijir sha mimi, sha Or u A ver nan yô; sha kwagh ne yô, A na ior cii ikav i mimi sha mnder u A nder Un shin mbakpenev la.

2 Peteru 2:9

Nahan mba be civir Aôndo la Ter fa u yiman ve ken imeen, shi A fa u kuran mbaaferev zan zan á ar sha iyange i ijirigh la, sha u tsahan ve.

1 Yohane 4:17

Ka sha kwagh ne man dooshima a hingir vough ken vese ye, ka sha u ma se lu vangertiôr sha iyange i

ijirigh yô. Gadia er A lu nahan yô, kape se kpaa se lu shin tar ne je ne.

Mbaromanu 14:12

Kape hanmô wase nana va ôr [Aôndo] kwagh u nan iyol i nan je la.

2 Mbakorinte 5:10

Gadia se cii sé va tile ken igbar sha ishig ki ikônough ki ijirigh ki Kristu keng, sha er hanma or nana ngohol kwagh u nan lu eren ken iyol la shin a lu u doon shin a lu u bo kpaa.

Mbaheberu 9:27

Er i ver ior u kpen kwa môm man á mase ôron ijir yô.

Mbaromanu 9:16

Nahan kera ka kwagh u or u i sar nan la shin or u nan nenge ngegh la ga, kpa ka sha mhônôm ma Aôndo.

1 Peter 5:5

... Aôndo hendan kwagh a mbagengeseyol, kpa ne mba ve hir ayol a ve ijime la mrumum u sha mhôn.

Mbaromanu 5:15

Kpa iwua i sha mrumun u sha mhôn la ngi inja i môm a mper u i per tindi la ga, gadia aluer sha tindi u peren u or môm la ior kpishi gema kpe yô, nahan mrumun u sha mhôn u Aôndo man iwua i sha mrumun u sha mhôn u Or

môm, ka Yesu Kristu je la, ve hembra heera ica je, dumbur sha ior kpishi.

2 Mbakorinte 9:15

I wuese Aôndo sha ci u iwua Na i i gande u ôron la.

Aerenakaa 4:33

Man mbaapostoli er shiada sha agee je sha mnder u Ter Yesu la, man mrumun u sha mhôn kpa lu sha a ve cii.

2 Mbakorinte 8:9

Gadia ne fa mrumun u sha mhôn u Ter wase Yesu Kristu la. A ngee a akaa kpa A gema A hingir Or u ibanave sha ci wen, sha u ne ne gema ne hingir mbanyarev sha ibanave Na la.

Aerenakaa 17:30

Nahan Aôndo wa ayange a mlan ve la iko ga; kpa hegen yô, ngu pasen ior sha hanma ijiir cii er ve gema ishima.

Luka 13:3

Me kaa ne, ka nahan ga; ne cii kpa kape né tim ne, saa nea gema asema.

Aerenakaa 3:19

Yô, zamber nen man gema nen ishima, sha u i ese asorabo a en kera, man sha u ashighe a myôhoryol a sha ishighe ki Ter kpa a va sha a ven yô.

Aerenakaa 2:38

Nahan Peteru kaa a ve er: Gema nen asema, i er hanmô wen

batisema ken iti i Yesu Kristu sha mde u asorabo a en, tsô né ngohol Icighan Jijingi iwua je.

2 Mbakorinte 7:10

Gadia ishima i vihin i i dugh her Aôndo ka i na mgemshima u zan ken myom u á kera vaa afanyô sha mi ga yô, kpa ishima i vihin i tar ne yô i ne ku je.

Mateu 3:2

Lu kaan er: Gema nen asema, gadia tartor u Sha mgbôghom ve.

Anzaakaa 28:13

Or u nan cir akaabo a nan yô, nana zua a iveren ga, kpa u nan pase a, shi nan undu a yô, nana zua a mhônom ma zungwen.

Mateu 6:14

Gadia aluer nea deen ior akaabo a ve yô, Ter wen u Sha di kpaá Una de ne.

Kpa aluer iferor nana gema á undu asorabo a nan cii, a nan lu eren la, man nana waan akaawan a Am cii iko, man nana eren sha tindi vough man sha mimi kpaá yô, nana lu uma kpee je, nana kpe ga. —Esekiel 18:21

Mpase 3:20

Nenge, M ngu tilen sha hunda, M ngu manden uwegh. Aluer or nana ungwa imo Yam nana bugh hunda yô, Me nyôr hen a nan, Me ya kwaghyan a nan imôngo, nan di kpaá, a Mo imôngo.

Iferor nana undu gbenda u nan; u nan lu perapera ga kpaá, nana gbihi mbambhen mba' nan kera, nana hide hen TER, tsô Una zungwe nan mhônóm, man hen Aôndo wase, gadia Un deen kwaghbo wuee. —Yesaia 55:7

Aerenakaa 5:31

Ka Un je Aôndo kende Un sha sha uwegh Nagh ku yanegh sha u A lu Orhemen man Oryiman, sha u A na Iserael mgemshima man A de ve asorabo kpaá ye.

Marku 2:5

Yesu nengen jighjigh ve u nan yô, A kaa a or u kpen alegh la er: Wan, i de u asorabo a ou.

Mbaefese 5:11

Man de nyer nen nongo a aeren a imegh a a lu a inja ga la ze, kpa guda yô, pase nen a ken igbar.

Yesaia 1:16

Ôô nen ayol, wanger nen ayol a en; kar nen a ifer i aeren a en sha ishig Yagh kera; de nen akaabo a eren.

1 Yohane 2:15, 16

Tar u de kera doon ne ishima ga shin akaa a lu shin tar tsô kpa ga. Alier anti or tar ua doo nan yô, dooshima u Ter ngu ken a nan ga. Gadia akaa a a lu shin tar cii, isharen i iyolough, man isharen i ashee man ihagh i uma ne, ka a Ter ga, ka a taregh tsô.

Titu 2:11, 12

Gadia mrumun u sha mhôn u Aôndo va ande ve, a va a myom sha ci u ior cii. Ngu tesen se er se venda mwe u i wa Aôndo iko ga la man asaren a taregh kpa, se zenden tsev tsev man sha jighjigh man sha mciviraôndo kpa ken tar u ainge ne.

Mbakolose 3:2

Ver nen ishima sha akaa a Sha, i de lu akaa a shin tar ga.

Yakobu 4:4

Ne mbadyarev, ne fa er u yan ikar a tar i lu u lun ihom a Aôndo gaa? Nahan yô, or u i sar nan ka lun ikar a tar yô, nan hingir orihom u Aôndo je ve.

Esekiel 36:26

Me na ne ishima i he man Me wa jijingi u he ker a ven; Me dugh iwenshima ken iyol yen kera, man Me na ne ishima i inyam.

1 Yohane 2:29

Aluer ne fa er A lu u perapera yô, ne fa hanma or u eren perapera yô, ka Un A mar nan ye.

Nahan yô, aluer or ngu ken Kristu yô, i gba nan hegh je ve, akaa a tse la kar kera, nenge a hingir a he. —2 Mbakorinte 5:17

Yohane 3:3

Yesu gema kaa a na er: Mimi mimi je, M kaan we ne, saa á mar or hegh, gayô, nana fatyô u nengen tartor u Aôndo ga.

1 Yohane 5:18

Se fa, hanma or u Aôndo mar nan yô, nan eren isholibo ga, kpa u Aôndo a mar nan yô, nan kor a kura iyol i nan, mayange Orbo benden nan ga.

1 Peteru 1:23

Gadia i mar ne hegh lu sha vor u hôôn la ga, kpa lu sha u hôôn ga la, lu sha mkaanem ma Aôndo ma ma lu uma man ma lu ma tsôron kpaa.

Shiada la yô, ka un ne: Aôndo na se uma u tsôron, man uma ne yô, ka ken Wan Na a lu ye. U nan lu a Wan yô, nan ngu a uma; u nan lu a Wan u Aôndo ga yô, nan ngu a uma ga. —1 Yohane 5:11, 12

UKPEN KEN ISHORIBO — MNDER U KEN KRISTU 29

Mbaefese 2:1 man 6

Man ne kpaa, A na ne uma, ne mba ne lu kpenegh ken gbev mbu nongon kua asorabo a en . . . man A nder se a Na imongo, A ver se se tema a Na imongo sha ajiir a Sha ken Kristu Yesu.

Mbagalatia 5:24

Mba ve lu mba Kristu Yesu yo, ve mande iyol a ishima i kenden kua asaren a i sha terankon imongo ve.

Mbakolose 3:1-3

Nahan yo, aluer i nder ne a Kristu imongo yo, ker nen akaa a Sha henpe Kristu A lu A tem ken uwegh ku yanegh ku Aondo la. Ver nen ishima sha akaa a Sha, i

de lu akaa a shin tar ga. Gadia ne kpe, uma wen yo i yer un a Kristu imongo ken Aondo.

Mbaromanu 6:2 man 11

A er nan man se mba se kpe sha kwagh u isholibo shi se lu uma kimi? . . . Nahan ne kpaa, nengen nen ayol a en er ne lu kpenegh sha kwagh u isholibo kpa ne gem ne lu uma sha ci u Aondo ken Kristu Yesu yo.

1 Peteru 2:24

Ka Un jim kpaa A too asorabo ase ken iyol Na je sha terankon sha er ma se kpe kera sha kwagh u isholibo, kpa se gema se lu uma sha ci u perapera. Ka sha agbir a Na man se zough a mkpeyol ye.

Gadia or u nana lôô ken iyol i nan yô, ka di ken iyol i nan nana sunda kwagh u hôôn ye, kpa u nana lôô ken Jijingi yô, shi ka di sha Jijingi nana sunda uma u tsôron ye. —Mbagalatia 6:8

Yohane 3:14, 15

Man er Mose kende iyô sha ken taaikôngo nahan, kape Wan u or kpaá á kende Un sha keng la, sha er anti or u nan ne Un jighjigh yô, nana zua a uma u tsôron.

Yohane 3:36

U nan ne Wan jighjigh yô, nan ngu a uma u tsôron; kpa u nan hembe Wan ato yô, nana nenge a uma ashe ga, kpa iyugh i Aôndo ngi sha a nan.

Yohane 17:3

Man uma u tsôron yô, ka u ve fa U, We Aôndo u mimi tswen, man shi Un u U tindi la, ka Yesu Kristu.

Mbaromanu 6:23

Gadia injar i isholibo i kimbin yô, ka ku, kpa iwua i sha mrumun u sha mhôôn u Aôndo yô, ka uma u tsôron ken Kristu Yesu Ter wase.

Mimi mimi je, M kaan ne na, or u nan ongo kwaghôron Wam man nan ne Un u A tindim la jighjigh yô, nan ngu a uma u tsôron, nan ngu van hen ijirôron kpaá ga, kpa nan due ken ku, nan nyôr ken uma ve. —Yohane 5:24

Yesaia 32:17

Tom u perapera ua lu bem je; man atam a perapera ka mtem u bem bem man jighjigh u nan gbem sha won.

Mbagalatia 4:6

Man sha ci u ne lu ônov yô, Aôn-do tindi Jijingi u Wan Na ken asema a en, ngu genger imo er: Aba, Tere.

Mbaromanu 8:16

Ka Jijingi iyol Na A lu eren shiada vea jijingi wase imôngo er, we mba ônov mba Aônda ye.

Yohane 14:21

Or u nan lu a atindi Am, man nan we a iko kpa a yô, ka nan je, M

doo nan ishima ye. Or u M doo nan ishima kpa a, nana doo Terem ishima; Mo kpa a nana doom ishima, man Me pase iyol Yam her a nan kpa a.

1 Yohane 3:18, 19

Mbayev av, dooshima wase a de kera luun sha mkaan shin sha nombor tsô ga, kpa i lu sha ieren man sha mimi kpa a. Sha kwagh ne yô, sé fa er se lu ken mimi man sea pever asema ase sha ishig h Nagh.

Ka sha kwagh ne man se fe er se tem ken a Na, Un kpa a A tem ken vese ye, ka er A na se kwar u ken Jijingi Na yô. —1 Yohane 4:13

Yohane 17:13

Kpa hegen yô, M ngu van hen We, man akaa angan M ngu ôron shin tar ne sha er vea iv a iember Yam gbing yô.

Mbaromanu 14:17

Gadia tartor u Aôndo yô, ka sha kwaghyan man kwaghman u lu ga, kpa ka sha perapera man bem man iember ken Icighan Jijingi u lu ye.

Mbagalatia 2:20

I mandem sha terankon a Kristu imôngo; m kera ngu uma ga, kpa Kristu ngu uma ken mo. Man uma u m lu uma ken iyol hegen ne yô; ka sha jighjigh u nan

ken Wan u Aôndo u m doo Un ishima man A gem A ne iyol Na sha ci wam la, man m lu uma ye.

Yesaia 12:3

Nahan yô, ka sha iember je né tsugh mngerem shin azôr a myom ye.

Upasalmi 16:11

Ú tesem gbenda u uma; msa-anyol mgbough sha ishighigh Yough, uishar mba haan iyol mba ken uwegh Ough ku yanegh gbem sha won.

Yohane 15:11

Akaa angan M ôr ne sha er iember Yam i lu ken ven, iember yen i hôm kpaa yô.

1 Samuel 12:15

Kpa aluer né unghan imo i TER ga, né gema né hendan a tindi u TER yô, uwegh ku TER kua lu num a ven er ku lu num a uter enev nahan.

Duteronomi 11:26-28

Nenge, nyian m ver ne iveren man ifan sha ishi; aluer né waan atindi a TER, Aôndo wen, a m ne ne nyian ne iko yô, ka iveren; kpa aluer né waan atindi a TER, Aôndo wen . . . .

2 Mabatesalonika 1:7-9

Man ne mba i eren ne ican yô, Una na ne mmem a vese imôngo sha mpase u á va pase Ter Yesu

Sha, a mbatyomov Nav mba ageev imôngo ken igyamusu; Una tsaha mba ve fe Aôndo ga man shi mba ve we Loho u Dedoo u Ter wase Yesu iko ga la kpa. Vea ya mtsaha u mtim u tsôron, vea lu ica a ishig ki Ter man iengem i agee a Na.

Mbaromanu 6:16

Ne kera fa gaa? Aluer ne na ayol a en sha ikev i kwagh sha u lun ikpan na man shi u unghan imo na yô, ne mba ikpan i kwagh u ne ongo imo na la, shin a lu isholibo u zan ken ku, shin a lu ikoiwan, u zan ken perape-ra.

34 KA U PASEN KRISTUKEN IGBAR KENG

Mbafilipi 2:11

Man hanma nombor kpaá ua pase er Yesu Kristu ka Ter je sha ci u iengem i Aôndo Ter.

Mateu 10:32, 33

Nahan hanma or u nana pasen Mo sha ishig ki iorough yô, ka nan je Me pase nan sha ishig ki Terem u A lu Sha kpaá ye. Kpa hanma or u nana nyiman Mo sha ishig ki iorough yô, ka di nan je Me nyiman nan sha ishig ki Terem u A lu Sha kpaá ye.

Mbaromanu 10:9, 10

Aler u pase sha zwa wou wer, Yesu ka Ter, shi u na jighjigh ken ishima you wer, Aôndo nder Un

shin mbakpenev yô, ú war. Gadia ka ken ishima ka i na jighjigh sha u zuan a ishô ye, shi ka sha zwa ka i pase sha u zuan a myom ye.

1 Yohane 2:23

Hanma or u nan nyiman Wan la, Ter kpaá nan ngu a Na ga; u nan pasen Wan ken igbar yô, nan ngu a Ter kpaá.

Luka 9:26

Gadia anti or u nan cie ashe sha ci Wam kua akaaôron Am kpaá yô, Wan u or kpaá Una cia ashe a Ter Na sha ci nan, zum u Una hide sha iengem Na man i Ter man i uicighanmbatyomov kpaá.

1 Peteru 5:8

Lu nen geng ge geng shi kuran nen kpaa, orihom wen diabololo ngu zenden er begha u tan kume nahan, keren or u una ya yô.

Mbaefese 6:11

Huwa nen ikav mbi utyav mbi Aôndo cii iyol sha u né fatyô u tilen dông hendan a ayom a diabololo yô.

Aerenakaa 26:18

Sha u ú za bugh ve ashe sha u ve gema ve due ken ime, ve nyôr ken iwanger man shi ve gema ve due ken agee a Satan, ve va her Aôndo yô, sha er ve zua a mde u asorabo a ve man shi ve zua a dyako a mba

ve lu uicighanmbaivorov imôngo sha jighjigh u nan u ken a Mo la kpaa yô.

Mateu 4:1 man 10, 11

Zum la Jijingi yem a Yesu ken taaikôngo, sha u diabololo a za mee Un yô. . . Tsô Yesu gema kaa a na er: Yem kera, Satan, gadia i nger er: Civir Ter, Aôndo wou, ka Un tseegh er Un tom ye. Tsô diabololo mough hen Na kera; tsô mbatyomov mba Shaav va, va wase Un.

2 Mbatesalonika 2:9

Ka un u mve na a lu sha injatom i Satan sha uivande man akaa a kpilighyol a aiegh.

36 MHEMBE U IHEMBA SATAN

2 Mbatesalonika 2:8

Ka zum la man á pase un u a vende atindi la ken igbar ye. Ter Yesu Una wua un sha iôn i sha zwa Na man Una tim un kera sha mve Na man m-ande Na.

Yakobu 4:7, 8

Gema nen ayol a en, na nen sha ikev i Aôndo man hendan nen a diabololo tsô una yevese ne. Kporom nen hen Aôndo, Un kpaá, Una kporom her a ven . . . .

Mbaheberu 2:14

Er ônov ve zough sha inyam man awambe cii yô, kape Un kpaá A nyôr nongo a ve sha kwagh la,

sha er ka sha ku man Una vihi agee a un u a lu a tahav mbu kuugh la kera ye, ka diabololo je la.

Mbaromanu 8:35 man 37

Ka an nana pav se a dooshima u Kristu? Ican shin ishima i nyian shin mtev u sha ican shin ijen shin idyelegh shin kwaghbo u cier iyol shin sankere? . . . Kpa ken akaa ne cii se hembra tser tser sha ci u Un u se doo Un ishima la.

1 Yohane 3:14

Se yô, se fa se due ken ku kera se nyôr ken uma sha ci u anmgbianev ve doo se ishima yô. Or u nan lu a dooshima ga yô, ka ken ku nan tem ye.

1 Mbakorinte 13:1

Aluer mea ôron kwagh sha ijô i ior man i mbatyomov mba Shaav je kpa, mea lu a dooshima ga yô, m hingir er iyôgh ki uvan nahan, shin kwen u kaan.

A shi A pine un sha kwa har er: Shimon wan u Yona, M doo u ishima? A rumun er: Een, Tere U fa er U doom yô, A kaa a na er: Kuran iyôngo Yam. —Yohane 21:16

1 Yohane 4:20

Aluer orgen nana kaa er: Aôndo doom ishima, man nan gema nan ngu kôron anmgbian u nan ihom yô, nan ngu or u aiegh je. Gadia or u anmgbian u nan, u nan nenge a nan la, a doo nan ishima ga yô,

Aôndo u nan nengen a Na ga la, A fatyô u doon nan ishima ga.

Yohane 13:35

Ka sha kwagh ne man ior cii vea kav er ne lu mbahenen Av ye, aluer ne doo ayol a en yô.

Mbagalatia 5:22, 23

Kpa ityamegh ki Jijingi yô, ka dooshima man msaanyol man bem man ishima i wan man sar sar man mlu u dedoo man jighjigh man ishima i legh legh man u kôron iyol tsaha.

Se yô, se fa se due ken ku kera se nyôr ken uma sha ci u anmgbianev ve doo se ishima yô. Or u nan lu a dooshima ga yô, ka ken ku nan tem ye. —1 Yohane 3:14

Aerenakaa 10:39-41

Se yô, se mba mbashiada sha akaa a A er ken tar u Mbayuda cii, man hen Yerusalem kpa; ve wua Un, ve mande Un sha kon. Ka Un je man Aôndo nder Un shin mbakpenev sha iyange i sha utar la ye, shi A na er A ande, kpa kera lu hen nongoior la cii ga, saa hen mbashiada mba Aôndo vande sangen ve la, ka se je ne, se mba se ya kwagh shi se ma kwagh a Na imôngo, zum u A nder shin mbakpenev kera la.

Mbaromanu 4:25

Ka Un u i ne Un ken ku sha ci u akaabo ase shi i nder Un kpa; sha ci u ishô yase ye.

Yohane 20:26-28

Ayange nga kar anigheni yô, mbahenen Nav shi kohol ker, Toma kpa; lu a ve. Tsô Yesu va er ihinda lu vingir, A va tile her atô A kaa er: Bem a lu sha a ven. Tsô A kaa a Toma er: Naregh hôwe heen, nenge ave Am, shi naregh uwegh bendem ken ihan, de kera lu or u banen a jighjigh u nan ga, kpa lu or u nan jighjigh. Toma gema kaa a Na er: Terem man Aôndo Wam.

Er A nder shin ku pepe pepe sha iyange i Lahadi la yô, A hii anden hen Maria Magedalena, wen u yan A dugh ujijingi mba bov ken a na utaankaruhar la. —Marku 16:9

Mateu 16:21

Hii hen shighe la je, Yesu hii u pasen mbahenen Nav er, ka u Una za hen Yerusalem keng je yô, Una ya ican sha akaa kpishi sha ikev i mbatamen man upristi mba tamen kua mbangeren man á wua Un, kpa sha iyange i sha utar la á nder Un.

Yohane 5:25 man 28, 29

Mimi mimi je M kaan ne ne, shighe ngu van, a kuma hegen, u mbakpenev vea ungwa imo i Wan u Aôndo, man mba vea ungwa i yô, vea lu uma. . . Kwagh ne a de kpiligh ne iyol ga, gadia shighe ngu van u mba ve lu shin iwar cii

vea ungwa imo Na, vea due kpa; mba ve lu eren akaa a dedoo, vea za ken mnder u uma, kpa mba ve lu eren ifer yô, vea za ken mnder u ijrôron.

Mbaromanu 6:3-5

Shin ne kera fa er se cii mba i er se batisema ken Kristu Yesu, i lu ken ku Na je i er se batisema ye gaa? Nahan i ii se a Na imôngo sha batisema u ken ku la sha u er i nder Kristu ken mbakpenev sha iengem i Ter yô, kape se kpa se zenden ken uma u he je la. Gadia aluer i zua se a ibeen i i bee ku Na la yô, shi á va zua se a ibeen i i bee mnder Na u shin ku la kpa.

Luka 1:74, 75

Er Una na á yima se sha uwegh ku mbaihomov kera, man sé civir Un a mciem iyol ga ye, sha wang man sha perapera sha ishigb Nagh sha ayange a uma wase cii.

2 Mbakorinte 7:1

Nahan yô, ne mbadoon mo ishima, er se lu a uityendezwa mban yô, se wanger nen ayol a ase sha hanma kwagh u hôngorough u ken iyol kua ken jijingi cii, se sôr nen mtsegh wase, a hingir vough sha mcie u cian Ter la.

2 Timoteu 2:21

Aluer or nana dugh akaa ne ken iyol i nan kera yô, nana lu ikagh ki icivirigh ki i tsegba ki, ki lu or u ki

a inja kpishi yô, ki i ser ki sha ci u hanma tom u dedoo yô.

1 Peteru 1:2

Sha mtsengefan u Aôndo, sha mtsegh u sha Jijingi, u zan ken iko i wan man awambe a mishin a Yesu Kristu. I seer ne mrumun u sha mhôn kua bem wuee.

1 Peteru 1:15

Kpa ne yô, lu nen uicighan-mbaivorov ken mlu wen cii, er Un u A yer ne la A lu icighan nahan.

Nôngo sha gbashima u veren iyol you sha ishigb ki Aôndo er or u i kar nan nan kom yô, ortom u i gba u nana ya kunya ga yô, or u nan pasen kwaghôn u mimi la jighilii.

—2 Timoteu 2:15

Yesaia 35:8

Kômgbenda una lu her, á yila un er Icighangbenda; or u nan lu wang ga yô, nana kar sha mi ga; kpa una lu sha ci ve, mbazenden sha mi kua abumeaior je kpa vea tsume sha mi ga.

Mbaheberu 13:12

Ka nahan man Yesu kpa, A kpe hen hundager ken won ye, ka sha ci u Una tseghe nongoior sha awambe a Na iyol Na yô.

Mateu 3:11

Mo yô, m ngu eren ne batisema sha mnger u sha mgemshima tsô, kpa Un u A lu van mo ken ijime la, A hembam agee, akôvangahar a Na tsô kpa, m kuma u me tôô a

ga; Wen yô, Una er ne batisema sha Icighan Jijingi man sha usu kpa.

1 Yohane 1:9

Aluer se pase asorabo ase yô, Un ngu jighjigh man u perapera Una de se asorabo man Una wanger se aferakaa kera cii.

Mbaefese 1:4

A tsuwa se ken a Na je er i lu a gba tar ga yô sha u lun mba i tseghe ve man u lun a acôghor iyol ga kpa sha ishighe Nagh. Ka sha dooshima je.

Mbaefese 4:24

Man haa nen orhe iyol u i gbe un sha inja i Aôndo ken perapera u mimi man mtseghe u mimi.

Aerenakaa 1:8

Kpa né va ngohol agee shighe u Icighan Jijingi Una va sha a ven yô, man né lu mbapasen kwagh Wam . . . .

Esekiel 36:27

Me ver Jijingi Wam ker a ven, Me na, er né zenden ken akaawan a Am man né waan akaaôron Am a ijiirigh iko, né eren sha a vough kpaa.

Aerenakaa 13:52

Mbahenen mbara yô, ve iv a iember man Icighan Jijingi.

Aluer ne mba na lu mbaaferev je kpaa ne fa u nan ônov enev uiwua mba dedoo yô, man hire Ter wen u A lu Sha Una kera na mba

ve sen Un la Icighan Jijingi ga yee? —Luka 11:13

Mbaromanu 8:9

Kpa ne yô, ne mba ken iyol ga, ka ken jijingi ne lu ye aluer Jijingi u Aôndo tema ken a ven yô. Kpa aluer or nana lu a Jijingi u Kristu ga yô, nan ngu u Na ga.

Aerenakaa 4:31

Tsô mba eren msen kera yô, ijiir i ve kohol her la, i tenger, ve cii i iv ve a Icighan Jijingi, ve gba ôron kwaghôron u Aôndo vangertiôr.

Aerenakaa 7:55

Kpa un, er a iv a Icighan Jijingi yô, a kende ashe Sha, a nenge iengem i Aôndo man Yesu tile ken uwegh ku yanegh ku Aôndo.

U ITYENDEZWA MBAKPILIGAYOL SHA ACIU MBAKRISTU

43

Upasalmi 34:18

TER ngu ikua a mba asema a vihin ve la, yem mba ve lu a ishima i zamber yô.

Yesaia 66:2

Gadia akaa angan cii ka uwegh Agh ku er a ye, ka nahan man akaa angan cii a va lu ye, kape TER A kaa la; imbaor i Me ver ishima sha a nan yô, ka u nan hide a iyol i nan ijime man nan lu a jii-jingi u vaan afanyô, shi nan gbidye ikarikase iyol sha kwagh-ôron Wam yô.

Mpase 21:4

Una ese ve mliam sha ashe kera cii, ku ua kera lu ga, shin

ijungwen shin mliam shin ican kpa a ia kera lu je ga, gadia akaa a tse la kar kera.

Upasalmi 37:3

Suur sha TER, eren akaadedoo, tema ken tar la, dondo sha kwagh u mimi.

1 Peteru 4:12, 13

Ne mbadoon mo ishima, bocan u a ve sha a ven sha u karen ne a kar la, a de kpiligh ne iyol er ka kwagh u cier iyol man a va tser ne ga. Kpa her ape ne nyôr nongo a Kristu ken atsan a Na yô, ember nen, sha er shighe u m-ande u iengem Na la kpa a né va ember tsung.

44 TYENDEZWA HEN MBA IMEEN VE YÔ

Mbaheberu 2:18

Un iyol Na ican er Un, sha im-
een i i lu meen Un la, ka sha ci u
nahan man A fetyô u wasen mba i
lu meen ve la ye.

Mbaromanu 16:20

Ica ia gba ga je tsô Aôndo u
bem Una cagh Satan shin anga-
har a en. Mrumun u sha mhôn u
Ter Yesu a lu sha a ven.

Upasalmi 34:19

Atsan a orperapera ngee, kpa
TER ka A dugh nan ken a cii.

Zum u wea peren gidamnger yô,
Me lu a we; wea peren uifi kpa,
vea uve u ga; wea zenden ker atô
usu kpa, ua hia u ga; nomborusu
kpa ua kôr u ga. —Yesaia 43:2

Mbaromanu 8:28

Shi se fa mba Aôndo A doo ve
ishima yô, akaa cii nga eren sha u i
lu ve a inja yô, ka ve mba i yer ve
sha awashima Na la.

1 Mbakorinte 10:13

Ma imeen ngi a tser ne ga, saa i
hemban or ga la. Kpa Aôndo yô,
ka u jighjigh, Una rumun er i va
mee ne i hembra agee a en ga, kpa
ken imeen la Una bugh ne gbenda
u waren sha er ne tile dông yô.

Or u nan taver ishima ken im-
een yô, saan nan iyol, gadia zum u
nana kar ikaren i i lu karen nan la
yô, nana ngohol tsar u uma u A
tende zwa sha mi a mba A doo ve
ishima yô. —Yakobu 1:12

Mpase 3:12

Or u nan hembe yô, Me gema nan nana hingir ityughunuugh ken tempel u Aôndo Wam, nana kera due ker mayange ga, shi Me nger iti i Aôndo Wam sha a nan man shi iti i gar u Aôndo Wam, ka Yerusalem u he u a lu senen Sha, a dugh hen Aôndo Wam la, kua shi iti Yam i he kpa.

Mpase 3:5

Or u nan hembe yô, kape á haa nan akondo a pupuu iyol je la, man Me ese iti i nan ken rua-mabera u uma kera je ga, kpa Me pase iti i nan sha ishig ki Terem man sha ishig ki mbatyomov Nav kpa.

Mpase 3:21

Or u nan hembe yô, Me na nana tema a Mo imôngo sha ikônough Yagh ki thorough di er Mo kpa M hembe man M tem a Terem imôngo sha ikônough Nagh ki thorough nahan.

Mpase 21:7

Or u nan hembe yô, nana ya dyako sha akaa ne, Me lu Aôndo u nan, nan di kpa nana lu wan Wam.

Or u nan lu a ato yô, nana ungwa kwagh u Jijingi A lu ôron a iniongo i Kristu yô. Or u nan hembe yô, Me na nan, nana ya kon u uma u u lu ken Paradiso u Aôndo la.

—Mpase 2:7

46 AÔNDO ÔR KWAGH AVESE SHA KWAGH U IVAA IPAVEN

Kpa mba ve vande eren kasev kera yô, m ngu tan ve icin man kera ka mo m lu tan ve ga, kpa ka Ter je: Kwase nana de dugh hen nom u nan kera ga. Kpa aluer nana duen kera yô, nana lu kwav, gayô nana hime a nom u nan; nom kpaa, nana de paven a kwase u nan ga. —1 Mbakorinte 7:10, 11

Mbaromanu 7:2, 3

Gadia kwase u nan er nom yô, i kange nan sha tindi vea nom zum u a lu uma la kpa aluer nom la una kpe yô, i sagh nan ken tindi u nom la kera. Nahan aluer nom u nan ngu uma her kpa nana gba eren nom ugen yô, á yila nan er

idyakwase. Kpa aluer nom u nan una kpe yô, i sagh nan ken tindi la kera ve. Aluer nana er nom ugen kpaa, nana kera lu idyakwase ga.

Luka 16:18

Hanma or u nana pav a kwase u nan, nana gema nana er ugen yô, ka idya je nan er ye; man shi u nan er kwase u nom a pav a nan la yô, ka idya je nan er ye.

Mo yô, M kaan ne Mer: Hanma or u nana pav a kwase u nan, á lu sha ityôikaa i idya ga yô, nan ngu nan un sha u a hingir idyakwase; man shi hanma or u nana er un u i pav a na la yô, nan kpaa nan er idya je ve. —Mateu 5:32

Yohane 14:3

Me yem Me za sôr ne ijiir yô, Me shi Me hide, Me va kua a ven sha er ne kpaa né lu hen ape M lu yô.

Mpase 3:11

M ngu van fefa. Kusu kwagh u u lu a mi la gbang gbang sha u ma or nana de ngohol we tsar ga yô.

Marku 8:38

Gadia hanmô u nana cia ashe sha ci Wam man akaaôron a Am hen kov u eren idya man u asorabo ne yô, Wan u or kpaa Una cia ashe sha ci u nan zum u Una va sha icivir i Ter Na a uicighan-mbatyomov la.

Mateu 24:30

Tsô zum la ikav i Wan u or ia due sha aôndo. Zum la akuraior a sha won cii aa ta ave sha vanger, man aa nenge a Wan u or Una lu van sha abeen a sha kwavaôndo a agee a vesen kua iengem kpaa.

Yakobu 5:8

Ne kpaa, wa nen ishima nahan, taver nen asema a en gadia m-ande u Ter mgbôghom ikua ikua je.

Mateu 24:27

Gadia er inyar ka i nyiar sha ityoughkitaregh man i wanger i mande shin ityôtar nahan kape m-ande u Wan u or kpaa una lu la.

1 Yohane 3:2

Ne mbadoon mo ishima, hegen yô, se mba ônov mba Aôndo, kpa mba a pase er sé va lu ga. Se fa zum u á va pase Un yô, sé lu er Un nahan, gadia sé nenge a Na er A lu yô.

Mpase 16:15

Nenge, M ngu van er ormbaiv nahan. Or u nan lu per shi nan kor riga u nan sha u nana kera zende idyelegh er á nengen kunya u nan ga yô, i saan nan iyol.

Luka 12:40

Ne kpaa, kohol nen iyol nahan; gadia ka hen shighe u ne ver ishima ga la, man Wan u or Una va ye.

Luka 21:27

Zum la vea nenge Wan u or Una va sha abeen, a agee a vesen kua iengem kpaa.

Aerenakaa 1:11

Man ve kaa er: Ne nomso mba Galilia, ka nyi ne til ne kenger Sha nahana? Un Yesu u i tee Un her a ven i yem a Na Sha ne, er ne nenge Un A kende A yemen Sha nahan, kape mhir kpaa Una hire vough je la.

Mateu 16:27

Gadia Wan u or Una va ken ici-vir i Ter Na a mbatyomov Nav mba Shaav, hen zum la Una na hanma or sha aeren a nan.

MKAANEM *M. K. 1997*

Luka`21:33

Sha man tar vea kar kera, kpa akaaôron Am aa kar kera mayange ga.

Mateu 22:29

Kpa Yesu gema kaa a ve er: Ne tsume er ne fe icighanruamabera man agee a Aôndo kpaaga yô.

Upasalmi 119:11

M kusu mkaanem Ou ken ishima yam, sha er me er U isholibo ga yô.

2 Timoteu 3:16

Gadia icighanruamabera cii ka Aôndo A ne i nger ye. Ngu a inja sha ityesen man sha mkôôm

man sha myange man sha myese u ken perapera kpa.

2 Peteru 1:21

Gadia mayange ma kwaghôron u profeti due sha awashima u or ga, kpa Icighan Jijingi mgbegha ior man ve ôr kwagh u Aôndo ye.

Upasalmi 119:105

Mkaanem Ou ka imenger i angahar a am, man iwanger i gben-da wam kpa.

Yohane 6:63

Ka Jijingi A ne uma ye; iyol yô, ngi a inja sha ma kwagh ga. Mkaanem ma M er ne, ka jijingi man ka uma kpa.

Published in numerous languages by the World Missionary Press
as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more
copies for careful distribution, write in English to:

World Missionary Press, Inc.
Box 120
New Paris, Indiana 46553 U.S.A.

Text from Bible in Tiv, copyright United Bible Societies, Nairobi, Kenya.
Used by permission.

Nigeria

Benue Makurdi Gboko Katsina Ala

Plateau^{Kafia}-Obi. Assaiko.

Gargola Wukari Kashimbila.

Chenchenji. TIV

186 Tiv

Printed in U.S.A.

IM